

15 (11) 1276

TĖVIŠKĖS AIDAMS

50 metų

Nr 6 (2358) 2006 m. balandžio mėn. 5 d.

Eina 51-mus metus

Melbourne

VERBŲ SEKMADIENIS

Didžioji, arba Kančios, savaitė prasideda Verbų sekmadienį. Kartu su bundančiu pavasariu ši sekmadienį atgydavo visa Lietuva. Keliais ir takeliais mirgėto mirgėjo žmonių būreliai su verbomis rankose, Verbų sekmadienį eiti į bažnyčią be žolynų nederėjo.

Su verba susiję daugelis lietuvių liaudies papročių. Dar ankstų Verbų sekmadienio rytą būdavo skubama nuplakti lovoje tebegulinčius artimuosius, šitaip posmuojant: „Ne aš mušu, verba muša, tolei muš, kol sulūš. Už savaitės viena diena tegul linksmina kiekvieną. Linkiu tau sveikam būt. Ar žadi velykaitį?“, „Verba plaka, verba plaka, ne aš plaku. Už savaitės ir Velykos. Ar žadi margutį?“ arba „Verba muša, ne aš mušu, už savaitės ir Velykos, bus raudonas kiaušinis?“ (Trakų raj. Pastrevio apyl.). Ypač mėgo verbomis plaktis suvalkiečiai.

Tėvas tą rytą tyčia ilgiau paguli, kad vaikai galėtų jį išplakti: „Ar žadi margutį?“ „Žadu“. Per Velykas, ši „žadu“ primindami, atsiimdavo margutį. Ir pačios mamos sudroždavo vaikams verba: „Jei verba palupei visus metus nesirgs“. Taip vaikus grūdino, ugdė jų tvirtumą ir kantrumą (Pasvalio raj. Saločiai). Būta ir specialiai vaikams skirtų dvielių: „Verba plaka, verba plaka. Paganyk telyčių, nepamesk trinityčių“

Viešpaties vardu Izraelio Karaliui!“. Minios tiesė jam „ant kelio drabužius“, „klojo... medžių šakas“. Romėnai ir daugelis kitų tautų šią dieną vadina Palmių sekmadieniu. Verbos šventinti pradėtos popiežiaus Gelazijaus I laikais. VIII a. pašventintos prie altoriaus jos buvo dalijamos

Didž. Gerb. Melbourne
"Tėviškės Aidų"
redaktore p. M. Geštautiene
darbuotojai, rėmėjai ir
skaitytojai -

Švenčiant "Tėviškės Aidų"
50 metų jubiliejų, reiškiu savo
pagarbą buvusiems ir
dabartiniams redaktoriams,
darbuotojams ir rėmėjams. Per
jūsų savanorišką entuziazmą ir
idealizmą, jūs pajėgėte 50 metų
įgyvendinti "Tėviškės Aidų"
tikslus.

Spausdindami savo
katalikišką lietuvišką laikraštį,
jūs esate tarytum šių dienų
knygnešiai, kurie nešate
lietuvišką spausdintą žodį į
namus. Per tą brangų spausdintą
žodį, jūs informuojate ir jungiate
visą bendruomenę.

Linkiu Jums Dievo
palaimos, drąsos ir nepavargti
darant gero.

Su pagarba Kristuje
† Prel. E. Putrimas

Švenčiant
50-ties Metų Jubiliejų širdingai
sveikiname "Tėviškės Aidų"
Redaktore, visus darbuotojus ir
linkime sėkmės ir išvermės
ateityje.
Skiriame \$50 auką ALKM
Draugijos vardu.
Adelaidės Lietuvių Katalikių
Moterų Draugijos Valdyba

Redakcija ir "Tėviškės Aidų"
darbuotojai nuoširdžiai dėkoja ALKM
Draugijai už auką.

žmonėms. Baigiantis viduriniams
amžiams, jos jau buvo tapusios
neatskiriama krikščioniškų kraštų
liaudies papročių dalimi. Apie 1573 m.
Lietuvos evangelikai liuteronai verbas
pamini vadinamojoje Volfenbiutelio
postilėje („Išguldyme evangelijų“). Jos
buvo siejamos su pagonybe ir
popiežyste. Iš *tosta.lt*

Verba

Anksti rytą atsikėlę, šaką kadagio
paėmę

Einame mes pas šeimyną, kurią
snaudulys dar ima,
Lendame po patalais, kalbam
žodžiais šitokiais:

- Verba plaka kadaginę per
apnuogintą šikinę.

Verba plaks po marškiniiais, atiduosi
kiaušiniiais,

Tik šviežiais, tik nudažytais, šviežiais
virtais, ne žaliais.

Po savaitės bus Velykos su saulutės
spinduliais,

Su margučiais nudažytais, su pirmų
gelių žiedais,

Su žibutėm ir purienom, su jau
džiūvančiomis pievom,

Su žaliuojančiais miškais ir su
bundančiais laukais,

Su šilta gražia diena jus pasveikina
VERBA.

Kostas Miliauskas
"Su negalia suklupeš"
Lietuva

Didžioji Savaitė

Kristaus įžengimas į Jeruzalę
sutapo su žydų Velykomis Pesach.
Tai kasmet minimas išėjimas iš
Egipto nelaisvės (pirmo pavasario
mėnesio pagal Mėnulio kalendorių
nison 15-oji diena; atitinka
balandžio gegužės mėn). Pesach
taip pat buvo siejama su išganytojo,
Mesijo, laukimu. Šventės pradžia
14-osios dienos vakaras. Ji
trukdavo iki 21osios dienos.

Per Velykas Dievui aukojamas
avinukas (pasha), nes jo mėsa žydai
valgė eidami iš Egipto žemės. Per
šią šventę buvo valgomi iš pirmųjų
naujo derliaus grūdų iškepti
neraugintos duonos paplotėliai
macai, geriami 4 taurės vyno. Dar
iki mūsų šimtmečio Vidurio
Lietuvoje Velykas švėsdavo tris
dianas: pirmoji didžioji šventė, ją
praleidžia namie; antroji svečių ir
linksmybių; trečiąją dieną (Rytų
Lietuvoje 4ją, o kai kur ir
Atvelyki) vadina ledų diena. Šią
dieną negalima dirbti sunkių darbų,

ypač judinti žemės, manyta, kad
ledai tada javus išmuš.

Didžiojo šeštadienio apeigų laikas
XIX a. Pabaigoje XX amžiaus
nebuvo pastovus. Kai kurių
vietovių žmonės visą naktį, nuo
vakaro iki Priskėlimo, budėdavo
bažnyčiose

Lietuvoje buvo griežtai taikomasi
Bažnyčios mokymų. Dargi nuo
Didžiojo ketvirtadienio iki Didžiojo
šeštadienio nuo varpų nutilimo iki
suskambėjimo laikytasi „juodojo
pasninko“. Kai kurie žmonės tomis
dienomis visai nevalgė, kiti
tenkinosi duona ir vandeniu.

Didijį ketvirtadienį reikėjo išplauti
visus skalbinius, indus, viską
išvalyti, kad metai būtų švarūs.
Buvo manoma, jog, prieš saulei
tekant, reikia apsiprausti vandeniu
ar sniegu, įlįsti į ežerą, prūdą, upę,
šaltinį, tai nugis niežai, išnyks šlakai
ar odos dėmės, visus metus kūnas
bus švarus.

Vaikus ir šią dieną nevengdavo

paerzinti. Sakydavo, kad „reikia
grynam ir basam nueiti žardan, tai
berniukai rasią čebatėlius, o mergaitės
sukneles. Kai sušąla, net raudoni
pasidaro, tai jiems suknelės ir čebatėliai.
Merginos Didijį ketvirtadienį
persodindavo gėles.

Didysis penktadienis ir šeštadienis
atgailos dienos. Didijį penktadienį
dirbama mažiau, laikomasi tylos.
Didijį šeštadienį iki pietų baigiama
dirbti visi sunkesni darbai, iš bažnyčios
parnešama ugnis, kartais šventintas
vanduo, ruošiami velykiniai valgiai,
marginami kiaušiniai, įrengiamos
sūpuoklės (bet nesisupama). Pavakare
visi išsimaudydavo.

Didijį šeštadienį iš kiekvienų namų
buvo stengiamasi bent vienam žmogui
pabuvoti bažnyčioje, pabudėti prie
Kristaus kapo. Kartais žmonės anksčiau
pasišerdavo gyvulius, pasiimdavo ką tik
pagamintų valgių pašventinimui ir iš
vakaro eidavo ar važiuodavo į bažnyčią.
Tie, kurie tą dieną likdavo namuose,
taip pat meldavosi. Liškiavos apyl.
kiekvienoje šeimoje buvo padaromas
altorėlis su žvakėmis ir kryželiu.
Sutrumpinta iš *tosta.lt*

Sveiki sulaukę šventų Velykų! Kristus prisikėlė. Ačiūja!

Velykų rytas

Prieš Velykas vyrai visą Didžiąją savaitę geriau šerdavo arklius, valydavo pakinktus, sutepdavo juos varvaliu, kad blizgėtų. Pakinkytiems važiuoti į bažnyčią arkliams ant kaklų uždėdavo žvangučius, ir jie tikrai šauniai atrodydavo. Velykų rytą ūkininkai laikė savo pareiga nueiti į tvartus paglostyti ir paglamonėti visus gyvulius. Tai darydavo tam, kad gyvuliai visus metus būtų nepikti ir jaukūs. Eidamas į tvartą tėvas vesdavosi ir vaikus.

„Prūsiose Velykų rytą mergaitės eidavo prieš saulės tekėjimą vandens atsinešti praušti, kad būtų gražios ir laimingos. Likusį vandenį vakare prieš saulės nusileidimą turėdavo atnešti į tą pačią vietą. Vyrai tyliai eidami atsinešti vandens iš tekančio šaltinio, laikydavo jį per visus metus ir šiuo vandeniu mazgodavo gyvulius, kad jie gerai augtų“.

Kelionė į bažnyčią. Velykų rytą į bažnyčią keliaudavo visi kas tik gali. Barškėdavo, kaukšėdavo visi keliai ir keleliai, prunkšdavo arkliai. Kaip kas galėjo pėsti ar važiuoti skubindavosi kuo anksčiau patekti į bažnyčią. Dauguma pėsčiųjų seniau ten neeidavo dar iš vakaro. Kai užgiedodavo „Linksmą dieną mums nušvito“, visi stengdavosi įsijungti į galingą giesmę, nes jautė bendrą džiaugsmą: Kristus prisikėlė.

„Velykų išvakarėse, kas tik kojas pavelka, turi eiti bažnyčion. Namuose lieka seniai, ligoti, lozoriai“... „Namiė bepalieka tik kūdikiai Velykiaus laukti, šeimininkės pusryčių virti ir po vieną vyrišką namams per naktį sergėti; rytą apyaušriu, ir vyrai išvažiuos didžiausiais vežimais nupėsčiavusiųjų parvežti“.

Mūsų šimtmečio pradžioje Velykų rytą, kai visi sulipdavo į vežimą važiuoti į bažnyčią, tėvas žegnodavo arklius ir kelią. Pėstieji šį rytą eidavo keliais, ne per laukus, kaip lietuviui buvo įprasta, kad nenumintų nė vieno daigelio, nes tuomet duonos nebus. Eidavo palaukdami vieni kitų, būreliais, apsirengę geriausiais drabužiais (iš to posakis: „Pasirėdę kaip per Velykas“), sveikindami vieni kitus su šventėmis, šnekučiuodami apie praėjusius Velykas, praėjusius metus, svarstydami, kokie bus derliai šiais metais. Mažai kas benorėdavo Velykų rytą likti namiė, būdavo, kad traukdavo burtus kuriam pasilikti.

Sutrupinta iš bernadinai.lt

Kristaus Prisikėlimas

Jn 20, 1-9

A.de Sent-Egziuperi „Mažajame Prince“ lapė patiki Mažajam Princui paslaptį: „Gerai matyti galima tik širdimi. Esminiai dalykai nematomi akimis“. Mažasis Princas pakartojo šį sakinį, kad geriau įsimintų. Mes taip pat pritarumėm šiam teiginiui, nereikalaudami tam kokio nors griežto pagrindimo. Ši teiginį paprasčiausiai patvirtina gyvenimo patyrimas. Jeigu kas nors reikalautų patvirtinti šią tiesą, tai reikštų, kad jis tiesiog nesuprato jos - ir veikiausiai nebesupras. Dauguma gyvenimo patyrimų yra taip pat ir mūsų tikėjimo patyrimai. Negana to, tikėjime šie patyrimai susiję su tikėjimo apsisprendimu. Tai rodo šiandieninė Evangelija. „Mažajame Prince“ įvardijamas „matymas širdimi“ gali padėti suvokti „matymą tikėjimu“.

Marija Magdaliētė viena išsiruošia prie Jėzaus kapo. Ji mato, kad akmuo nuristas nuo kapo angos, tačiau vidun neina. Šiai moteriai pavaizduotoje scenoje tenka tik šalutinis vaidmuo. Jos pranešta žinia atkreipia Simono Petro ir Jėzaus mylimojo mokinio dėmesį. Marijos Magdaliētės susitikimas su Prisikėlusiuoju atpasakojamas vėliau (Jn 20, 11 - 18).

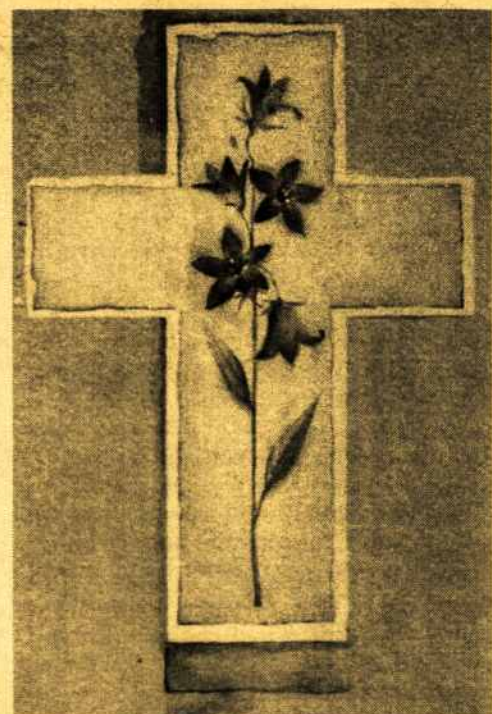
Evangelijos skaitytojams bevardžio Jėzaus mylimojo mokinio asmuo nebuvo nepažįstamas. Jis buvo prisiglaudęs prie Jėzaus Paskutinės vakarienės metu (Jn 13, 23). Drauge su Jėzaus motina Marija jis stovi po Viešpaties kryžiumi ir gauna užduotį pasiimti Mariją pas save (Jn 19, 25 - 27). Šis mokinys neminimas sinoptinėse Evangelijose. Negausūs, tačiau labai raiškūs jo apibūdinimai

Jono Evangelijoje liudija jo svarbą joniškojoje bendrijoje.

Apie Petrą žinojo kiekvienas šios bendruomenės narys. Šių abiejų asmenų ir jų tarpusavio santykių svarba atsiskleidžia pasakojime. Išgirdę Marijos Magdaliētės žodžius abu drauge bėga prie Jėzaus kapo. Veiksmazodis „bėga“ atspindi susijaudinimą, smalsumą, susidomėjimą. Pasakojimą papildo ir kitos detalės. Jėzaus mylimasis mokinys bėga greičiau už Petrą ir pirmasis pasiekia kapo angą. Tačiau, kaip ir anksčiau Marija, jis neina į vidų. Leisdamas Petrą pirmiau įeiti į kapo rūšį, jis parodo pastarajam pagarbų pripažinimą.

Kita scena vyksta kapo rūsyje, kur buvo palaidotas Jėzaus kūnas. Petras ten mato tik paliktas drobules ir skarą, buvusią ant Jėzaus galvos (20, 6). Pridurta pastaba, kad skara buvo suvyniota ir padėta atskirai. Šie daiktai - įprasti laidotuvių atributai. Žvelgiant į juos atsietai, matomas tik faktas, jog kapo rūsyje nebėra ten buvusio palaidoto kūno. Tačiau šie daiktai dar nėra vienareikšmis ženklas.

Apie Petro reakciją įėjus į kapą nerašoma nieko. Kalbama tik apie kitą mokinį (20, 8). Jis tik dabar įeina į kapo rūšį: „jis pamatė ir įtikėjo“ (20, 9). Iš esmės jis pamatė tuos pačius dalykus kaip ir Petras: drobules ir skarą, ženklus, jog čia buvusio kūno nebėra. Tą patį matė ir Petras. Tačiau apie Jėzaus mylimąjį mokinį pridurta esminė pastaba: „Jis pamatė ir įtikėjo“.

Šie du greta esantys veiksmazodžiai *pamatė* ir *įtikėjo* apima mokymą apie biblinį tikėjimą. Tikėjimas nereikia tikimo dalyko turėjimo. Tikinčiojo tikrumas neįgyjamas aiškiu pažinimu ar rūpestingu patikrinimu, - tai yra iš pasitikėjimo kylantis tikrumas. Tikėjimas visuomet susijęs su malone.

Tai, kad rūsyje *nebebuvo* kūno, Jėzų mylintiems mokiniams buvo naujos *esamybės* ženklas. Tai yra prisikėlusiojo esamybė, atsiskleidžianti tikinčiam žvilgsniui. Mokinių elgsena rodo, jog regėjimas tikint leidžia pamatyti daugiau, negu vien savo akimis pasitikinčio žmogaus regėjimas.

Tikėjimo svarbą patvirtina ir Prisikėlusiojo žodžiai įtikėjusiam Tomui. Jis pareikalavo labai konkrečių įrodymų, kad galėtų tikėti Prisikėlusiuoju. Prisikėlęs Viešpats patenkino visus Tomo reikalavimus: jis galėjo apžiūrėti vinių žaizdas rankose ir jas paliesti, galėjo ir įdėti ranką į Jėzaus šoną. Tie įrodymai buvo tokie įtikinantys, kad Tomas tobulai išreiškė savo tikėjimą: „Mano Viešpats ir mano Dievas“ (20, 28). Tačiau ne Tomas susilaukia pagyrimo. Jis įtikėjo, nes pamatė. „Palaiminti, kurie tiki nematę“ (20, 29).

Parengta pagal kun. dr. Horacio E. Lona SDB Sutrupinta iš „Bažnyčios Žinios“

Velykų dienos Mišios

Apd 10, 34a. 37-43; Kol 3, 1-4;
Jn 20, 1-9

Didžiąją savaitę apmąstėme paskutiniuosius žemiškojo Jėzaus gyvenimo momentus. Įsitikinome jo mirties tikrumu. Jis buvo žiauriai nuplaktas ir prikaltas prie kryžiaus; negana to, vienas kareivis ietimi pervėrė jo šoną. Šiomet daugeliui žmonių tą žiaurią tikrovę padėjo suvokti Mel Gibson filmas. Mirtis buvo tokia akivaizdi, kad „pirmąją savaitės dieną, labai anksti, dar neišaušus“ moterys atėjo prie kapo su tepalais patepti mirusio Jėzaus kūno. Tačiau kapas buvo tuščias.

Velykų sekmadienį Žodžio liturgija sutelkta į Kristaus prisikėlimą, joje nėra įprastinių Senojo Testamento skaitinių. Kadangi Jėzus įvykdė tai, ką skelbė Raštai, Bažnyčiai nebėra reikalo grįžti prie senųjų tekstų. Nuo Velykų iki Sekminių pirmasis skaitinys parenkamas iš Apaštalų darbų knygos. Tai sena IV a. siekianti tradicija. Pirmasis skaitinys mums byloja, kad mūsų tikėjimas Kristaus prisikėlimu paremtas apaštalų liudijimu. Bažnyčia taip

tvirtai grindžia savo tikėjimą šiuo liudijimu, kad niekuomet nepatvirtino specialios tikėjimo Kristaus prisikėlimu dogmos.

Šiandien Jėzaus prisikėlimą liudija apaštalų būrio vyresnysis - Petras. Apaštalų darbų knyga yra tarsi Luko evangelijos tęsinys. Jas vienija tas pats autorius, evangelistas Lukas, ir adresatas - Teofilis. Kaip rūpestingas istorikas, Lukas evangelijoje aprašo Jėzaus gimimą, o Apaštalų darbuose - Bažnyčios atsiradimą. Lukas ne kartą pabrėžia apaštalų liudijimo galią. Šioje ištraukoje aprašoma, kaip apaštalas Petras pirmąkart peržengia pagonio namų slenkstį. Pasak Apaštalų darbų knygos, šimtiniukas Kornelijus buvo maldingas ir dosniai išmaldą dalijęs žmogus. Jis simpatizavo judaizmui, tačiau nebuvo apipjaustytas prozelitas, besilaikantis Mozės įstatymo. Petro kalba jo namuose yra Evangelijos santrauka. Kreipdamasis į pagonių auditoriją, apaštalas Petras akcentuoja visai ką kitą, negu kalbėdamas žydams Jeruzalėje ir įrodinėdamas jiems,

kad Jėzuje įgyvendinti Rašto pažadai. Petras ypač pabrėžia savo, kaip liudytojo, statusą. Apaštalai patys matė, „kaip jis vaikščiojo, darydamas gera ir gydydamas“. Ypač svarbu, kad apaštalai gali paliudyti Jėzaus gyvenimą po prisikėlimo: „valgėme ir gerėme, jam prisikėlus iš numirusių“. Petras yra vienas iš tų nedaugelio liudytojų. Jiems patikėta misija skelbti, kad Jėzus „yra Dievo paskirtasis gyvųjų ir mirusiųjų teisėjas“. Ketinantiems pasikrikštyti ir įsijungti į Bažnyčią Petras priduria, kad tasai Teisėjas drauge atleidžia nuodėmes.

Evangelijose pasakojama apie Najino našlės sūnaus, Jajiro dukros ir Lozoriaus prikėlimą iš numirusių. Matas rašo, kad Jėzaus mirties momentu „daug užmigusių šventųjų kūnų prisikėlė iš numirusių“ (Mt 27, 52). Tačiau šie prikeltieji išliko pavaldūs žmogiškiems įstatymams ir, atėjus laikui, turėjo iš naujo mirti. Jie yra mūsų šiandien švenčiamo Jėzaus prisikėlimo ženklai. Jėzaus prisikėlimas visai kitoks negu Lozoriaus ar Jajiro dukros.

Kristus pirmutinis ir vienintelis peržengė mirties slenkstį ir vėl tapo gyvas. Jis nepatenkino mūsų smalsumo ir nepapasakojo, kaip tai įvyko. Tačiau Jėzus perteikė mums svarbesnį dalyką.

(Nukelta į 3 psl.)

Velykų dienos Mišios

(Atkelta iš 2 psl.)

Jis paaiškino mirties prasmę, parodė, kad mirties nereikia bijoti: ji atveria vartus į naują kūriniją. Šv. Pranciškus Asyžietis nepabūgo apdainuoti „sesė kūno mirtį“.

Apaštalu tikrumas dėl Kristaus prisikėlimo grindžiamas dvejopa patirtimi, išgyvenama dviem etapais. Šokiruojantis tuščio kapo vaizdas atvėrė jiems akis ir leido suvokti Raštų prasmę. Vėlesni Jėzaus pasirodymai pateikė apčiuopiamą įrodymą, kad jis yra gyvas. Nors apaštalai dar neįstengė iki galo suvokti jo pašlovinimo slėpinio, tačiau įsitikino, kad prisikėlusiojo kūnas buvo tas pats, kuris pradingo iš kapo, nes jame buvo kančios žymės. Šios abi patirtys viena kitą papildė. Šis absoliutus tikrumas leido apaštalam liudyti iki kraujo praliejimo.

Po Marijos Magdaličės pranešimo prie kapo nuskuba Petras ir Jonas. Veikiausiai jie nakvojo tuose pačiuose namuose. Evangelijoje šie apaštalai drauge minimi ir drauge veikia. Jie abu

buvo atsimainymo ant Taboro kalno liudininkai. Ši patirtis padėjo jiems suvokti Velykų ryto įvykį. Jonas jaunesnis ir bėga greičiau, tačiau iš pagarbos palaukia Petro ir leidžia šiam pirmam įeiti į kapo rūšį. Reikšminga tai, kad apaštalai šį momentą būna dviese: pagal žydų įstatymą faktui paliudyti būtini bent du liudytojai (plg. Jn 8, 17).

„Bažnyčios žinios“

Velykų pamokslas (IX a.) autorius nežinomas

Manoma, kad pamokslas pasakytas vienoje Bergamo (Šiaurės Italija) bažnyčių. Tekste nesunkiai atsekame NT topiką (1 Kor 5, 7-8; Jn 20, 11—18; Mk 16, 1-7). Drauge autorius neabejotinai rėmėsi šv. Grigaliaus Didžiojo Šventojo Rašto komentarais. Šis Velykų pamokslas buvo išspaudintas „Naujajame židinyje“ (1991, kovas, nr. 3).

1. Girdėję esate, broliai, jog šventosios moterys, išvydusios angelus, su kvėpalais nuėjo prie kapo, o Marija Magdaličė pirmoji pažino Dievą, nes karščiau už kitus mylėjo Jėzų; juk atgal jau buvo sugrįžę iš namų išlėkę apaštalai.

2. Šitai mums primena, kad Dievo ieškoti reikia su kvėpalais, vadinasi, kvėpiant gerais darbais ir trykštant dorybėmis. Yra tokių, kurie lyg ir ieško Viešpaties, bet dėl savųjų ydų ir dorybių stygiaus nėra verti Jį išvysti. Juk ko kapo rūsyje ieškojo anos šventosios moterys? Ar ne Viešpaties Jėzaus kūno? O jūs ko gi ieškote Bažnyčioje? Argi ne Jėzaus, ne Išganytojo? Bet ateikite, norėdami Jį surasti, saulei tekant, kai jūsų širdžių nebegaubs ydų tamsybės. Kūno troškimai ir blogi darbai yra tamsybės, o kieno širdyse jos viešpatauja, tas nemato šviesos ir nesupranta Kristaus, nes Kristus yra šviesa. Vykite šalin, broliai, visas kūniškas smagybės ir visus blogus darbus ir rūpinkitės turėti kvėpalų, tai yra tyrai melstis, idant galėtume kartu su psalmininku ištarti: Tarytum smilkalai tekyla mūsų maldos link Taveš.

3. Štai Marija pasiliko prie kapo ir surado tą, kurio ieškojo, nes kas ištvėrs iki galo, bus išgelbėtas. Tad, trokšdami išvysti Dievą ir nukeliauti į dangiškąją tėvynę, atsikratykite blogio, bet kartu ir kuo tvirčiau laikykitės gėryje, kurį jau pradėjote.

4. Jei jau švenčiate Velykas (pascha), broliai, turite žinoti, kas yra Velykos. Pascha reiškia perėjimą. O ta šventė šitaip vadinama todėl, kad tuo laiku Izraelio sūnūs išėjo iš Egipto, o Dievo Sūnus, palikęs šį pasaulį, nukeliavo pas Tėvą. O kokia prasmė būtų švęsti Velykas nesekant tuo, kas švenčiama, vadinasi, neišeinant iš Egipto, nepalikant ydų tamsybės ir nežengiant dorybių šviesos link, nenusigręžiant nuo šio pasaulio meilės ir neišsiilgstant dangiškosios tėvynės? Daug yra krikščionių, besimėgaujantių šia švente ir dalyvaujančių tose iškilmėse, bet dalyvauja jie negerai ir švenčia savo pražūtį, nes nepalieka šio pasaulio ir nekeliuoja pas Tėvą. Jie nesiliauja trokšti pasaulio bei kūniškų smagybių ir nepajunta meilės dangiškajai tėvynai. Kokie nelaimingi tie krikščionys, kurie tebėra Egipte, tai yra šėtono valdžioje, ir tebesidžiaugia paskendę savo nedorybėse. Todėl raginu jus, broliai, švęskite Velykas - pereikite. Jūs, nusidėjėliai, kurie švenčiate šią šventę, pereikite nuo ydų prie dorybių. O jūs, teisieji, pereikite nuo dorybių prie dorybių, ir nė vienas teneliks neperėjęs.

Dar spausdiname dr. Jono Kuncos, M.D. politinę apžvalgą, kurią jis buvo paruošęs spaudai...

PROBLEMŲ ŠAKNYS

Gerai žinojome, kad energijos šaltinių-naftos ir dujų-kiekis yra ribotas. Nežiūrint to, juos vartojome be saiko, kad tik patogiau ir turtingiau gyventų šiandiena. Dabar lenktyniaujame dėl jų likučių. O jų ne tiek daug - gal kokiems 25-iems metams. Aklai tikime, kad iki tada surasime kita energijos šaltinį. Gal pavyks variklius varyti vandenilio atomu? Bet tik ... gal... O jei nepavyks, kas tada? Teks grįžti prie Viduramžių metodų. Sunku įsivaizduoti namus be elektros, be šildymo ir vėsinimo. Vėjo turbinos bent iš dalies padės užpildyti tą spragą. Bet tik iš dalies. Statysim atominės jėgaines. Tik ir urano išteklių yra riboti. Be to, yra problemų su radioaktyvių liekanų saugojimu. Šiaip ar taip, energijos gavimas taps rimta problema.

Dėka modernios agrikultūros, maisto pagaminame pakankamai - 6 mlrd. planetos gyventojų. Tik jo paskirstymas yra netinkamas. Didesnė žmonijos dalis badauja, o net šeštadalis turtingųjų vaikšto nutukę ir nuo to sirguliuoja. Keičiantis klimatui, maisto produkcija greičiausiai sumažės. Dalis derlingų žemių virs dykumomis arba bus apsemtos pakilusių vandenynų. Ištirpus kalnų ledynams, dalis upių išdžius, o likusiomis tekės mažiau vandens. Gyvūnams ir žmonėms truks gėlo vandens. Vid. Rytai, dėl kurių dabar vyksta konfliktai, taps dykuma, jei išdžius Jordano upė.

Esant tokiai padėčiai, protaujantis žmogus turėtų pagalvoti ir apie ateitį. Galvoti ir veikti, o ne ramiai laukti besiantinančios katastrofos. Vyksta dažnos pasaulio vadovų konferencijos. Bet kas iš jų, jei nesusitariame? Padėties tokiu būdu nepakeisim. Susidaro įspūdis, kad gobšumas žmogų apakines. Turi daug, bet nori dar daugiau. Taigi, atsakyti ko nors šiandien dėl geresnio rytojaus, nenorime.

Dėka modernios medicinos, žmogaus amžius ilgėja ir senuolių skaičius daugėja.

Vis mažiau dirbančiųjų turi išlaikyti didėjantį senelių ir paliegių skaičių. Ta našta darosi per sunki. O mažėjant darbo vietoms ji tai taps rimta problema. Netrukus kiekvienas bus priverstas pats pasirūpinti savo ateitimi, kai dar dirba ir gali taupyti senatvei.

5. Žydai, švęsdami Velykas, septynias dienas valgo neraugintą duoną. Panašiai kaip ir jie, visi krikščionys valgantys tikrojo avinėlio, tai yra Kristaus kūną, visą laiką, kurį užima šios septynios dienos, irgi privalo gyventi paprastai ir tyrai. Rūpinkitės, broliai, rūpinkitės, kad nebeliktų jumyse senojo raugo. Tai padaryti ragina ir Apaštalo žodis: Išmeskite senąjį raugą; atsisakykite senojo žmogaus gyvenenos. Tikraisiais krikščionimis būsite tada, kai nusigręšite nuo bet kokio blogio, senuoju raugu vadinamo, ir saugosite, ką pažadėjote krikšto metu, ką suteikia jums patsai Tas, kuris gyvena ir viešpatauja per begalinius amžius. Amen.

„Bažnyčios žinios“

Gyvenimo vertingumas priklauso ne vien nuo išgyventų metų skaičiaus, bet ir nuo fizinio ir dvasinio stovio. Įvairus maistas, mankšta, tyras oras ir išvengimas ligų padeda kuo ilgiau išlaikyti orgnaizmą gerame stovyje. Aišku, kad ir tokiu atveju niekas netaps nemariu. Senatvė ateis, bet tik žymiai vėliau.

Išlavintas protavimas praplečia interesų horizontą ir tokiu būdu padaro gyvenimą įdomesniu ir naudingesniu, sau ir visuomenei. Išmokti sąvystoviai protauti turime mokykloje ir universitetuose, kur, be to dar išmokstame ir kurios nors profesijos. Valdžių pareiga yra suteikti jaunimui tinkamas sąlygas asmens paruošimui gyvenimui. Tam būtina aukšto lygio švietimo sistema ir, kartu, visuomenės apsaugojimas nuo žalojančių dvasiųjų filmų bei spaudos. Pornografija, žudynės, smurtas ir panašios programos nuodija jaunimo dvasią ir gaišina brangų laiką. Tokio šlamšto importus valdžia turėtų uždrausti.

Nors ir nemalonu, reikia prisipažinti, jog dvasinės degradacijos paliktą tuštumą užpildė eilė ydų.

Dvasiniai nuskurdę žmogus ieško pasitenkinimo alkoholyje. Anksčiau jį gerė tik vyrai, o dabar mažai teatsilieka ir moterys. Apsvaiginti smegenys atpalaiduoja asmenį nuo visų priimtinių elgesio normų. Alkoholikai iš ryto sveikina dieną ir pasiruošia eiti į darbą, susipildami gerą dozę alkoholio. Po darbo skuba į barą „pasišmonėti“ su stiklu rankoje. O dieną užbaigia, atšvęsdami svaigančiu gėrimu, kad geriau būtų miegoti. Pripratusiems prie alkoholio, pasiteisimų netrūksta. Aišku, taip leidžia laiką tik dalis gyventojų. Tik toji dalis, deja, yra per didelė.

Pasigėrusiųjų elgesį nufilmavo viena Australijos TV laidos „60 minučių“ žurnalistė civilizuotoje Anglijoje. Alkoholikams vertėtų ją pamatyti! Girtavimas skriaudžia šeimas ne tik materialiai, bet duoda blogą pavyzdį augantiems vaikams. Kokią pagarbą jie jaučia visada girtam tėvui? Daug nelaimingų atsitikimų įvyksta dėl pasigėrusių vairuotojų kaltės. Ginčus, muštynes, plėšimus ir kitus kriminalinius nusižengimus dažniausiai padaro girti asmenys. Galų gale, alkoholizmas ardo žmogaus sveikatą. Dėl čia minėtų ir neminėtų priežasčių, tai tapo didele visuomenės problema.

Nesuradę laimės alkoholyje, mėgina marijuaną, amfetaminą, o pagaliau ir alkaloidus. Chroniškas kūno nuodijimas palaužia sveikatą. Tik ieškotos laimės neatneša. Neretas baigia savo gyvenimą materialiai ir dvasiniai nuskurdę ir galų gale palaužtas. Pasitenkinimo ieškojimo kultūra, deja, pritraukia dalį jaunimo.

Kompiuteriais, internetu ir satelitais perduodamos žinios yra teigiamoji modernizmo pusė. Tik ji dažnai naudojama propagandai, pornografijai, apgaulystėms ir betiksliam laiko eikvojimui. Protiniam vaikų išsivystymui reikalingas racionalus mąstymas. Kažin ar kompiuteriai mokiniams naudingi? Jų pagalba lengvai išsprendžiami uždaviniai be didesnių protinių pastangų, būtent ir stimuliuoja smegenų išsivystymą.

Modernizmo kultūra turi teigiamų ir neigiamų pusių. Mums belieka apsispręsti, kuriomis iš jų pasinaudoti, o nuo kurių reikėtų atsisakyti.

Daug resursų ir energijos išievojama be tikslo. Pavyzdžiui, statyti erdvėje stotis ateities turizmui. Arba vėl, ieškoti civilizacijų beribėje visatoje. Pirmoje vietoje geriau būtų spręsti mūsų planetos problemas, kurių yra daug ir gana rimtų.

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355.

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorė Marija Geštautienė, email: mgestautas@hotmail.com

„T.Aidų“ puslapius galima skaityti internete: <http://vytautas.mine.au>

Prenumeratos kaina metams Australijoje \$45, Europoje ir Amerikoje paprastu ir oro paštu \$A90. Atskiras numeris \$1-50. Skelbimai už skilties vieną cm. \$3.

Užuojautos ir padėkos nuo \$20. Prašome čekius rašyti vardu „Tėviškės Aidai“. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakome. Redakcija korespondencijas trumpina ir taiso savo nuožiūra.

PABUSK, ADELAIDE!

Elena VARNIENĖ

Taigi, taip ir noris kiekvieną tautietį pakratyti ir išjudinti iš tos gilios letargijos, kad nors Adelaidės festivalio metu ir lietuviai sukrustų, kuo nors pasireikštų ir parodytų, kad dar gyvuoja, kad dar gyvena tuo tėvynės meilės jausmu, kaip anais gražiais laikais, dar kai Lietuva vergavo. Bet... Lietuva laisva ir gerų intencijų bei kovo laukai kaip ir išblėso, daugeliui idealistų praėjusių 15-kos metų uždėta našta darosi per sunki, naujai atvykusieji viską mato per kitokią prizmę.

Bet tarp visokių nusivylimų švysteli ir graži prošvaistė - tai tikras džiaugsmas - Adelaidė turi naują bendruomenės pirmininką - Leoną Vasilūną, dar gal 20 metų jaunesnį už daugelį mūsų darbuotojų, kuris Vasario 16-tos išvakarėse prisistatė ir pasveikino visus Adelaidės bendruomenės narius per EBI lietuvių radijo valandą.

Suruošė ir dalyvavo Nepriklausomybės minėjime, kuris su jauniausiais mūsų tautinių šokių atstovais ir, nors mažu, bet darniu "Lituania" chorą, labai sklandžiai praėjo. Pakėlėm ir nuleidom vėliavas, kaip ir per daugelį metų, o tačiau senųjų darbuotojų blankiuose žvilgsniuose lengvai galima buvo išskaityti tam tikrą nerimo jausmą - kaip ilgai mes čia?...

Atėjo Gavėnia - susikaupimo, atsižadėjimo, susilaikymo laikas ir rekolekcijos, o mums - tikras džiaugsmas! Atvyko iš Toronto prelatas Edmundas Putrimas, jaunas, energingas ir po tokios ilgos kelionės net nepavargęs. Parapijos Taryba, su kunigu Juozu Petraičiu priekyje ir Katalikių Moterų Draugijos darbuotojų bitelių dėka, sutiko prelatą su gražiais pietumis, o vakare, Viktoro Baltučio pakviestas, nuvyko į Lietuvių Namus, kur tuo metu radijo valandai savo programą, šv. Kazimiero šventės progą, atliko

Adelaidės ateitininkai, paruoštą V. Rupinskienės specialiai jaunimui. Gražų pasikalbėjimą atliko I. Rupinskaitė ir V. Sabeckytė.

Po jų prelatas E. Putrimas V. Baltučio klausiamas, pasipasakojo apie save ir savo darbo užduotis. Įdomu buvo išgirsti, kad per vienus metus jam tenka apkelti daugelį skirtingų kraštų, valstybių ir susitikti su naujomis lietuvių bendruomenėmis, naujais išgyvenimais, vargais. Liūdna girdėti, kad tiek daug lietuviško jaunimo savanoriškai palieka savo Tėvynę dėl materialinio gėrio. Vargšė Lietuvėlė - ji tiek daug iškentėjus, dar vis kenčia, kai jos vaikai, per du milijonus išbarstyti po visą pasaulį, turi užsidirbti sau duoną iš svetimų rankų.

Rekolekcijos, o pas mus nuotaika pakili, smagi. Prelatas - jaunas žmogus, sakyčiau, maloniai pasaulietiškas, susigyvenęs su visom esamomis pasaulyje nuotakomis, moka išvesti ir įrodyti, kad ir negerovėse, o dažnai ir išgyventose tragedijose reikia įžvelgti į Dievo išmintį ir Jo rūpestingą globą ir giliau susimąstyti ir suprasti, kad ta "bausmė" yra tik siūčiama malonė jų ateities gerovei. Gražiai kalbėjo gerbiamas prelatas, toks kuklus, kiekvienam prieinamas, mielas ir artimas.

Nors Velykos dar toli adelaidiškiams, kurie pasistengė atvykti į Rekolekcijas, nuotaika buvo velykiškai pakili. O tačiau, tipiškai žmogiška jo apsilankymo pabaiga: Prelato išleistuvėse, kurios metu visi dėkojame už jo suteiktus patarnavimus, patarimus ir pamokslus, atvyko palyginus mažas būrelis tautiečių. Gauti malonių buvo daug, pasakyti ačiū tik maža dalis. Atleisk Prelate, ir Kristus išgyveno tą patį, kai iš pagydytų 10 ligonių tik vienas sugrįžo pasakyti ačiū. Kur buvo kiti 9? Gaila, bet žmonės ir per tūkstančius metų nesikeičia. Taip, mes tik žmonės, visada tokie patys...

MLKM Draugijos Metinis Susirinkimas

Nors diena pasitaikė labai karšta, bet į Metinį susirinkimą, kuris įvyko š.m. kovo 12 d. Lietuvių Namuose, Jubiliejinėje salėje, matėsi daug mielių veidų.

Ilgametė Draugijos pirmininkė H. Statkuvienė susirinkimą atidarė malda.

Susirinkimui pirmininkavo V. Jablonskienė, sekretorė L. Braniškienė.

Draugijos sekretorė A. Vyšniauskienė perskaitė praicitų metų protokolą, kuris buvo priimtas.

Draugijos pirmininkė H. Statkuvienė pranešė, kad šiais metais Draugija švęs 55 metų veiklos jubiliejų. Prašė visų: "laikykimės, bandykime ir toliau remti Lietuvą, kuri taip pamažu keliasi iš savo vargų."

Draugija padeda Lietuvai įvairiais būdais. Remia laikraščius, Marijos Radijo programą, dr. B. Žemaitytės knygą, daugiavaikes šeimas, bažnyčios remontą, vaikų ir vargšų žmonių maitinimą Vilniuje, Šiauliuose, vienuolių, kunigo H. Šulco Jaunimo Stovyklą ir t.t. Taip pat remia ir Australijos Lietuvių Bendruomenę, žurnalą "Pasaulio Lietuvis", laikraščius "Tėviškės Aidai" ir "Mūsų Pastogė".

MLKM Draugijos išdas susideda iš dviejų pajamų: Talpintuvo pajamų ir Draugijos uždarbio

Iš Talpintuvo buvo paaukota \$6,000 su virš ir iš Draugijos \$6,000 su virš. Iš viso \$12,650.27.

A. Vyšniauskienė

Geelongas ruošiasi Lietuvių Dienoms...

"Kovo 4 Geelongo Choro ir tautinių šokių vadovės, Aldona Scano ir Loretta Tigani kartu su šokėja Miranda dalyvavo Geelongo "Arti Gras" (Performing Arts and Cultural Expo), kurioje jos skelbė ir reklamavo XXIV Australijos Lietuvių Dienas, Geelonge gale šių metų"

Geelong'o Lietuvių Sporto Klubo 'Vytiš'

metinė iešminė (BBQ) įvyko š.m. vasario mėn. 5d., parke prie Lietuvių Namų. Susirinko gausus būrys sportininkų, rėmėjų; buvo džiugu matyti ir jaunimo iš Melbourn'o. Kaip ir praėjusiais metais, taip ir šiais oras buvo palankus šiai šventei, 25 laipsniai, saulėta.

Programoje buvo numatyta įvairių varžybų, kurios tiko ir jauniems, ir vyresniems. Vyko virvės traukimas, bėgimas su maišais, kiaušinių mėtymas, guminių batų mėtymas, golfo kamuoliuko mušimas ir t.t. Visi dalyvavusieji buvo skaniai, be mokesčio, pavaišinti.

Vėliau buvo pagerbti sportininkai ir treneriai, kurie dalyvavo 55-oje Sporto Šventėje Brisbaneje. Sporto Šventės metu, klubų atstovų suvažiavime yra renkamas ALFAS garbės narys, tai

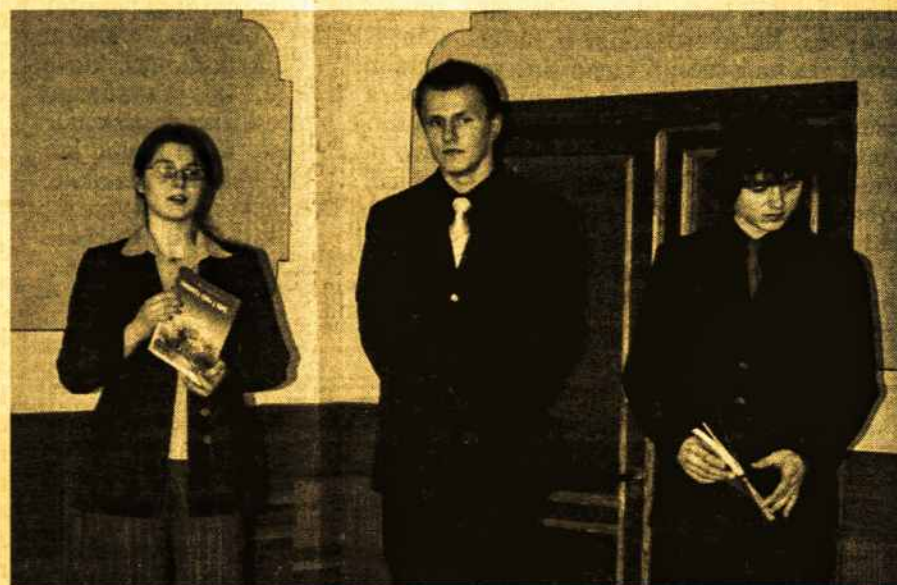
prestizinis įvertinimas asmens, pasižymėjusio sportinėje veikloje.

Per šią Šventę ALFAS garbės nare buvo išrinkta ilgametė L. Volodkaitė-Koszela. Liucija nuo pat savo jaunų dienų sportavo ir dirbo, ir dar vis dirba 'Vyčio' klube. Visi susirinkusieji ją nuoširdžiai sveikino.

Valdybai darbo netrūksta, nes ruošiasi sekančiai Sporto Šventei, kuri įvyks Geelong'e šių metų pabaigoje per Lietuvių Dienas. Linkime sėkmės!

Nuotraukoje, Geelong'o ALFAS garbės nariai, stovi iš kairės: Jonas Obeliūnas - AV išdininkas, Kaja Starinskas - AV sekretorius, Stasys Šutas - AV pirmininkas, sėdi: Liucija Volodkaitė-Koszela - GLSK Vytis sekretorė ir s. Liudas Bungarda - Židinio tėvūnas.

ALFAS garbės narys Kaja.

Straipsnio "Jaunimas domisi pilietinė saviugda" (5 psl) Tomo Šimkaus nuotraukoje Senamiesčio gimnazijos auklėtiniai: Jūratė Mikelaitytė, Giedrius Kveska ir Marius Lisauskas

To pačio straipsnio nuotraukoje 5 psl - už stalo: ats.plk. Stasys Levulis, Edmundas Simanaitis, renginio vedėja Gražina Mrazauskienė ir knygų redaktorius Darius Simanaitis. Dešinėje: jaun. šaulys Povilas Čukauskas, skyriaus vadas Mindaugas Švoba ir kuopos vado pavaduotojas Mangirdas Rimkevičius.

Tomo Šimkaus nuotrauka

Vokiečiai perduos australams Pasaulio jaunimo dienos kryžių

Kryžiaus perdavimo ceremonija įvyks Romoje Verbu sekmadienį, per Šventojo Tėvo vadovaujamas Verbu sekmadienio apeigas. Kryžiaus perdavimui į Romą iš Kelno atvyksta 550 Kelno jaunuolių. Jų piligriminis žygis į Romą tęsis ištisą savaitę, balandžio 7-14 dienomis. Kelno jaunimo delegacijoje dalyvaus Kelno arkivyskupas, kardinolas Joachimas Meisneris ir jo naujasis vyskupas pagalbininkas, buvęs XX Pasaulio jaunimo dienų Kelne sekretorius, vyskupas Heineris Kochas. Perduodama Kryžių priims iš Australijos atvykianti katalikų jaunimo delegacija iš Sidnėjaus. Būtent Sidnėjaus arkivyskupijoje 2008 rengiamos XXIII PJD.

Sidnėjaus kardinolas George Pell Vatikano radijui sakė, kad Jaunimo dienos tikslas yra sustiprinti jaunų žmonių tikėjimą. To reikia visam Vakarų pasauliui, kur tik nedaugelis susimąsto apie tai, kodėl svarbu mūsų

laikų žmonėms kalbėti apie Jėzų Kristų ir perduoti Evangelijos žinią. Visas pasaulis matė, kokį didelį entuziazmą Vokietijoje sukėlė PJD. Vokietijos vyskupai labai patenkinti pasisekusiais PJD renginiais Kelne.

Kaip Vatikano radijui sakė Sidnėjaus kardinolas G. Pellis, Romoje Verbu sekmadienį, balandžio 9 dieną, Sidnėjaus jaunimas iš vokiečių perims Jaunimo dienos Kryžių, tačiau pakeliui į Australiją Kryžiaus piligrimystė bus tęsiama pirma Afrikoje ir tik vėliau Azijoje ir galop Okeanijoje.

Per šių metų Verbas rengiama XXI Pasaulio jaunimo diena bus švenčiama vyskupijose. Popiežiaus nurodyta tema šių metų jaunimo dienos susitikimams visoje Bažnyčioje yra ištrauka iš 118 psalmės: "Tavo Žodis – žibintas mano kojoms ir šviesa mano takui".

Iš bernadinai.lt

JAUNIMAS DOMISI PILIETINE SAVIUGDA

Paulius DEMIKIS

Vasario 24 d., per Estijos Nepriklausomybės 88-ąsias metines, Jonavos Savanorių pajėgų būstinės salėje įvyko Edmundo Simanaičio knygų „Privalome išlikti stiprūs“ ir „Taurosta teka į Nerį“ aptarimas. Renginyje dalyvavo knygų redaktorius ir dailininkas, autoriaus sūnus Darius Simanaitis, Lietuvos kariuomenės atsargos pulkininkas Stasys Levulis, kurį laiką ėjęs Lietuvos šaulių sąjungos vado pavaduotojo pareigas, Jonavos savivaldybės švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėja Vitalija Jagelavičienė, Jonavos Senamiesčio gimnazijos istorijos mokytoja Genutė Vajauskienė, taip pat knygų autorius su žmona Gražina. Renginį iššadingai vedė Jonavos savivaldybės darbuotoja edukologijos magistrė Gražina Mrazauskienė.

Renginyje dalyvavo Jonavos Justino Vareikio 11-os kuopos jaunesni šauliai, vadovaujami kuopos vado pavaduotojo Mangirdo Rimkevičiaus ir Senamiesčio gimnazijos vyresniųjų klasių moksleiviai. Mat, renginio organizatoriai pasiūlė aptarti knygas ne tituluotiems literatūrologams ar profesionaliems literatūros kritikams, o jauniems bręstantiems atsikūrusios valstybės piliečiams, išgirsti jų požiūrį į gvildenamas problemas. Jaunuoliai sutiko, mokytojai ir vadai pritarė.

Pirmoji knyga, pasak autoriaus, nepretenduoja į visapusišką šauliškumo idėjų aptarimą. Joje rašoma apie jaunojo šaulio, apskritai - jaunuolio, pasirengimą atlikti konstitucinę prievolę - karo tarnybą, apie tarnybos pradžia

DLE Jonušo Radvilos Mokomajame pulke.

M.Rimkevičius daugiausia dėmesio skyrė jaunuolių fiziniams pasirengimui, sveikam gyvenimui ir nusiteikimui pasirengti įveikti šauktinio- naujoko kelyje pasitaikančius sunkumus.

Jaunųjų šaulių skyriaus vadas Mindaugas Švoba nagrinėjo naujokų tarnybinius santykius su tiesiogine vadovybe - grandiniu, seržantu. Turėjo progą pasidalinti ir savo asmenine patirtimi. Vadas turi pats rodyti pavyzdį kaip reikia atlikti užduotį ir būti pasirengęs taktiškai padėti jaunuoliams.

Jaunasis šaulys Povilas Čukauskas nagrinėjo opią ir aktualią temą - simbolių reikšmę ir pagarbą jiems: herbui, himnui, valstybės ir dalinio vėliavoms, taip pat kariuomenės tradicijoms.

Vyresniųjų klasių gimnazistai Jūratė Mikelaitytė, Marius Lisauskas ir Giedrius Kvieska ėmėsi temų gvildentų publicistikos straipsniuose iš knygos „Taurosta teka į Nerį“. Taurosta- nedidutis kairysis Neries intakas. Šio upelio vardu buvo pavadintas Jonavos krašto sąjūdininkų leistas laikraštis. Autoriaus norėta simboliškai pasakyti, kad kaip Taurostos vandenys patekė Nerin plaukia į Nemuną, Kuršmares, Baltijos jūrą, taip atgimusios Lietuvos ekonomika, teisė, kultūra nuosekliai įsilieja į Europos Sąjungos tautų šeimą. Jaunieji pranešėjai

Trylika metų be Prelato Petro Butkaus MBE

1914.01.09 – 1993.04.14

Laikas nesustabdomai bėga, po tiltu į plačiasias jūras nubėgo vandenys švarūs ir purvini. Su gyvenimu nuo jaunystės dienų kartu ėjo per gyvenimo audras mūsų Dvasios Vadas prelatas Petras Butkus.

Balandžio 14 d. 1993 m. užgeso ši šviesi asmenybė, gerbiama miela ir kartais smerkiama iki pačios mirties dienos, prelato Petro Butkaus. Tris dienas prieš prelato mirtį ligoninėje gautas laiškas, kuriame išlieta tulžis neabejoju pagreitino Jo neišvengiamą mirtį. Taigi ne visi Jį mylėjo...

Gegužės 12 d. prelatas Petras atsigulė amžinam poilsiui savo tėviškės bažnyčios šventoriuje Nemakščiuose. Dabar ten jaunas klebonas Romualdas Gečas prižiūri prelatą Petrą, kaip savo tėvą. Štai ką sako laiške iš vasario 24 d.:

Prelatas Petrus Butkus, MBE (Nuotrauka iš Bronės Mockūnienės knygos *Lietuviai Australijoje*)

Karo metu dingio statula iš šio koplytstulpio. Ketiname šią vasarą pastatyti jame naują Šv. Petro statulą. Su meistrų jau sutarta paruošti eskizai, pavasarį turėtų pradėti darbai. Reikia užrašyti bažnyčios, kaip pastato inventorizacijos bylą. Vien šios bylos parengimas gali kainuoti apie 2000 litų, būtų gerai baigti įruošti bažnyčią neigaliesiems taką.

Paminėjau tik keletą darbų, o jų dar daug, kol bus įrengtas visos bažnyčios patalpos.

Mieli australiečiai,

Esu sutikęs kleboną Gečą aukštai įsilipusį į medį begenint medžių šakas. Manau, kad tai pasako viską apie šį jauną kunigą.

Būtų labai gražu, kad atsirastų Australijoje, o ypač Sydneyje prelato Butkaus parapijiečių paremti finansiniai Nemakščiu bažnyčios darbai, kur ilsisi mūsų dienų dvasios vadas. Nepalikime Jį užmarštyje. Jis atidavė viską ką turėjo savo tėviškės bažnyčiai.

Galintys prisidėti prie bažnyčios užbaigimo darbų skambinkite Antanui Kramiliui tel. 02 9727 3131.

Pradžiai prelatą Petro atminimui aukojo \$1000 Antanas ir Lėta Kramiliai. Syd. Kor.

Šv.

"Didžiai Gerb. Antanai,

Visų pirmiausia nuoširdžiausiai dėkoju už pokalbį. Tegul Dievo palaima lydi Jūsų Australijos lietuvių ir svečių susibūrimą kovo 12 dieną, bei į Dievo namus išėjusį a. f. a. Prelatą Petrą Butkų ir kitus Australijos lietuvius. Mes Nemakščių bažnyčioje, sekmadienį kovo 12 dieną maldos vienybėje prisiminėme a. a. prelatą P. Butkų, o Jums visiems meldėmės stiprybės puoselėjant Lietuviybę.

Nemakščių bažnyčioje kiekvienais metais vis atliekam įvairių darbų. Šventoriuje, iškyrus vieną, nebeliko nuo statybos meto įvairių pagalbinių statinių. Šalia a. a. prelato P. Butkaus kapo pastatėme Šv. Kazimiero Lietuvos globėjo statulą. Gretimame šventoriaus pakraštyje, ties bažnyčios bokštu yra išlikęs 1914 m. statinys gražus koplytstulpis su užrašu: "Tu esi Petras Uola..." Mt 16 18.

kalbėdami nevenė ir tiesių probleminių klausimų knygos autoriui.

Knygos redaktorius D.Simanaitis pasidalijo savo prisiminimais iš tarnybos Sovietų armijoje ir palyginimais su dabartimi. Beje, į pastarąją tarnybą jis buvo išvežtas kaip tik iš šio pastato, kuriame sovietmečiu buvo įsikūręs karinis komisariatas.

Ats.plk. S. Levulis, kurio pokalbiai su autoriumi tapo knygos lietuvių, pateikė įdomių karinės pedagogikos pavyzdžių iš Mokomojo pulko gyvenimo. Jaunimas aktyviai domėjosi didelę patirtį turinčio karininko pasakojimais ne tik iš jaunųjų karių gyvenimo, bet ir palyginimais su kitų demokratinių šalių analogiška patirtimi. Pasibaigus renginio programai dar kurį laiką vyko gyvas keitimasis nuomonėmis su ats.plk.S.Levuliu.

Savivaldybės darbuotoja, skyriaus vedėja V.Jagelavičienė pasveikino renginio aktyvistus, palinkėjo jiems geros kūrybinės kloties.

Meninę programos dalį puikiai atliko Senamiesčio gimnazijos auklėtiniai: gitaristai Erikas Vaikšnoras, Marius Staugaitis ir dainorėlės: Monika Juškevičiūtė, Viktorija Molotokaitė ir Justina

Kulakauskaitė. Knygų autorius E.Simanaitis aktyviausiems renginio programos atlikėjams įteikė padėkos lakštus.

Pora pastabų iš šalies. Jeigu su mokytoja atvykę gimnazistai jautėsi pasitikintys savo jėgomis ir nevenė rodyti iniciatyvos, tai jaunesni šauliai pavyzdinga drausme, tvarkingomis karinėmis uniformomis bei elgesiu darė labai malonų įspūdį, tačiau jautėsi ne taip drąsiai ir pasitikinčiai. Galbūt čia turėjo įtakos nedidelis poros metų amžiaus skirtumas tarp vienos ir kitos grupės jaunuolių, gal prie abitūros artėjančių jaunuolių didesnis išprusimas, gal?... Tačiau jie neturėjo nė vieno suaugusio vadovo. Verta pacituoti iš knygos „Privalome išlikti stiprūs“ ats.pl. S.Levulio žodžius: „Užsienio šalių ir Mokomojo pulko patirtis rodo, kad išmokyti karybos pilnametį jaunuolį galima. Tačiau mokykla turėtų rūpintis patriotiniu, pilietiniu moksleivių auklėjimu.“ Savaiame iškyla klausimas - kodėl su jaunaisiais šauliais nesirado nė vieno mokytojo - autoritetingo vadovo, taip pat vilkinčio šaulišką uniformą ir puoselėjančio šaulystės idėjas? Man pasirodė, kad, būtent, tokio lyderio Jonavos jauniems šauliams labiausiai trūksta. Šis tariamas trūkumas nesunkiai pašalinamas - juk optimizmas būdingas tiek šauliams tiek ir pedagogų korpusui.

Susitikimas su Užsienio lietuvių sielovadu prelatu Edmundu Putrimu Melbourne

Melbourno Lietuvių Namuose kovo 19d. po bendrų pietų, iš kairės - B. Prašmutaitė, D. Jokubauskaitė-Levickienė, prel. E. Putrimas, Z. Prašmutaitė, R. Milyvydaitė-Statkuvienė ir S. Simutytė.
B. Prašmutaitės nuotrauka

R. Mačiulaitienės nuotraukoje iš kairės kunigas A. Šimkus, Romas Beatty, prelatas E. Putrimas ir I. Beatty iškylos metu.

Melbourno Parapijos Namuose kovo 15 vakare. Melbourno Lietuvių Katalikų organizacijos atstovai ir nariai: iš kairės, sėdi M. Šidlauskienė, V. Jablonskienė, H. Statkuvienė, B. Kymantienė, stovi G. Kymantas, H. ir D. Antanaičiai, R. Mačiulaitienė, D. Klimienė, prelatas E. Putrimas, E. Šidlauskas, kunigas A. Šimkus, A. Klimas, Z. Prašmutaitė ir V. Mačiulaitis. G. Kymanto nuotrauka.

Pakalbėkime apie sveikatą...

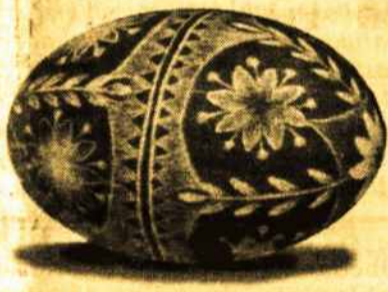
Kiaušiniai - ne tik pradžių pradžia

Ką gi simbolizuoja kiaušinis? Jis primena mums, kad jis - tai pradžių pradžia, visatos gemalas. Viename mitų pasakojama, kad visų daiktų valdovė Erinomė pasivertusi balande sudėjo Pasaulio kiaušinių, kuriam perskilus išbūrė viską, kas yra visatoje: saulė, mėnulis, žvaigždės, planetos, žemė, žvėrys ir gyvuliai, augalai ir žmonės...

Kiaušinis - gimimo bei prisikėlimo simbolis. Jame visi keturi pasaulio sukūrimo elementai: lukštas - žemė, membrana - oras, baltymas - vanduo, trynys - ugnis. Iš kiaušinio gali gimti gėris ir blogis. Kiaušinis - tai stiprybė. Pagonybės laikais kiaušinis - pagarbos ženklas. Jis būtinas įvairiose apeigose, jų reikėjo verčiant pirmą vagą, švenčiant įvairias šventes.

Dietologai kiaušinius laiko idealiu produktu, padedančiu atstatyti žmogui jėgas po pasninko ar ligos. Vištų kiaušiniai - vienintelis produktas, kurį mūsų organizmas pasisavina 98%, jie nepalieka organizme jokių šlakų. Geriausiai organizmas pasisavina minkštai virtus kiaušinius, bet kietas kiaušinis sotesnis. Beje, baltymai ir tryniai suverda nevienodu laiku. Verdant ant silpnos ugnies, trynys suverda greičiau nei baltymas, verdant ant kaitrios ugnies - atvirkščiai.

Kiaušinių tryniuose yra nepakeičiamų aterosklerozės ir onkologinių ligų profilaktikai nesočiųjų riebalų rūgščių. Trynyje gausu lecitino (mūsų kūno ląstelių sudėtinė dalis), A, D, E, K ir visų B grupės vitaminų, mikroelementų. Baltymuose daug fosforo, ypač kalcio ir seleno. 90% kiaušinių lukštų sudaro kalcio karbonatas, yra floros, fosforo, vario ir kt.

Dietologai pataria daug kiaušinių nevalgyti. Jeigu kepenys sveikos, per dieną galima suvalgyti ne daugiau kaip 2 kiaušinius, vaikams iki septynerių metų - ne daugiau kaip 2-3 kiaušinius per savaitę. Nerekomenduojama valgyti žalių kiaušinių. Ne vien dėl baimės susirgti salmonelioze. Žalio kiaušinio baltyme yra daug avidino, kuris suardo reikalingą organizmui biotiną (vitaminą H).

Senoliai kiaušinių lukštais gydė daugybę ligų, ypač dantų, kaulų, plaukų.

Šių dienų medikai rekomenduoja vartoti kiaušinių lukštų miltelius profilaktiškai - padėtų sumažinti tikimybę susirgti osteoporoze, dantų ir stuburo ligomis, kauluose kaupiasi radioaktyviam stronciui.

Virtus vištų ir putpelių kiaušinių pakaitintus keptuvėje visiškai sausus susmulkinus į miltelius tinka vartoti po pusę šaukštelio per dieną vieną ar pusantro mėnesio du kartus per metus. Miltelius galima berti į rūgščias sultis (spanguolių, citrinų, obuolių). "Valstiečių kalendorius"

Balandis

1 d. Juokų diena
4 d. Šv. Izidorius
9 d. Verbų sekmadienis
16 d. Šv. Velykos
23 d. Šv. Jurgis
25 d. Šv. Morkus

Senieji balandžio mėnesio pavadinimai - žiedų, karvelinis, sultekis, Velykų.

Prasideda mėnuo Melagių ir juokų diena. Tą dieną nuo ankstauro ryto stengdavosi vieni kitiems ką nors pameluoti, tikėdami, kad tai atneš laimę. Kartu balandžio 1-oji senovėje buvo ir pavasario darbų pradžios diena.

Šv. Izidorius - artojų globėjas. Artojai šią dieną turėdavo nusivalyti plūgus, žagrės noragus. Balandžio 4-oji ir Pirmosios vagos diena. Artojas, pabučiavęs žemę, išversdavo pirmąją vagą, kurią grįždamas vėl užversdavo - kad karvės pinigings būtų.

Verbų sekmadieniu prasideda priešvėlykinės apeigos. Bažnyčioje Verbų sekmadienį minimas Kristaus įžengimas į Jeruzalę - žmonės jam po kojų klojė palmių šakas. Daugelyje šalių ši diena vadinama Palmių sekmadieniu. Bažnyčioje šventinamos verbos. Visoje Lietuvoje buvo žinomas paprotys per Verbines vieniems kitus mušti verbos šakelėmis, sakant: "Ne aš mušu, verba muša, tolei muš, kol suluš. Už savaitės viena diena tegul linksmina kiekvieną. Linkniu tau sveikam būti. Ar žadi vėlykaitį?" Verbą laikydavos visus metus. Tikėjo, kad šventintos Verbos saugo namus ir neša laimę.

PRANAS ŠIMKUS (1907-1993)

nurašė dukterė Lidija Šimkutė

(Tęsinys iš Nr. 4)

Bet vėl ima viršų instinktas gyventi - dar ne laikas mums mirti, dar negalima mirties šauktis - ne laikas mūsų artojų tautai išnykti. . . . Juk mes ne amžinai išvykstame iš Tėvynės. Tik laikinai. Mes dar grįšime prie savo prabočių kaulų. Mes vėl judinsime brangios tėvynės dirvą. Juk ateis laikas, kad išnyks raudonųjų budelių gaujos iš mūsų brangios Tėvynės.

Iš didžiosios kolonos Kretingoje atsiskyrė nedidelis skaičius vežimų, tik keturios šeimos, tai yra Pociaus, Vasiliausko, Normanto ir mūsų. Kartu su mumis taip pat žygiavo du vokiečių kareiviai, turbūt pametę savo dalinį. Jie pasidėję savo kuprines ant mūsų vežimų, o važiuojant greičiau ir patys užsisėdavo. Mums kelionėje jie buvo labai geri draugai: ar kur nors kelio pasklaidai, ar šiaip kokiais reikalais mums visada padėdavo. Pervaziavus sieną, kaimuose visur matėsi klaičius vaizdai: gyventojai buvo išbėgę arba bėgo, nespėdami paimti viso turto. Daug kur matėsi karvės, kiaulės ir kiti gyvuliai, vaikstantys po laukus be priežiūros. Namai visur tušti, durys

Didžioji savaitė baigiasi šventų Velykų švente, kurią Katalikų Bažnyčia mini Jėzaus Kristaus iš mirties prisikėlimą. Senovėje Velykos buvo švenčiamos keturias dienas: pirmoji buvo laikoma ugnies diena, antroji - dievo Perkūno, trečioji - gegužės, ketvirtoji - ledų. Per Velykas stebėdavo gamtą - orą, saulę, vėjo kryptį, bandydami atspėti metų ateitį ir sėkmę.

Ant Velykų pusryčių stalo svarbiausias valgis - dažyti arba marginti kiaušiniai. Kiaušinius dažydavo ne dėl grožio, o siekdami suteikti jiems magišką prasmę. Juoda spalva simbolizavo žemę motiną, augalijos bei vaisių gimdytoją deivę Žemyną, raudona - gyvenimą, vaisingumą, žalia - pavasario augaliją, geltona ir ruda - subrendusius javus, mėlyna - žydrą dangų. Nuo senų laikų margučius dovanodavo vieni kitiems, linkėdami sveikatos, laimės, tikėdami, kad padovanotas margintas kiaušinis visa tai suteiks. Padovanotus margučius saugodavo, kad nesudužtų. Antrą Velykų dieną eidavo kiaušiniuoti, arba lalauti, laistydavosi vandeniui, ridinėdavo margučius, jaunimas supdavosi ant sūpuoklių. Ledų dieną nedirbdavo jokių žemės darbų, kad ledai javų neišmuštų.

Šv. Jurgis, Jurginės, Jorė - tą dieną pirmą kartą į laukus būdavo išgenami gyvuliai. Žmonės meldėsi, aukojo dievams aukas, atlikinėjo įvairiausių burtus, norėdami apsaugoti gyvulius nuo nelaimių. Buvo įvairių draudimų - niekas nieko neskolidavo, tikėdami, kad su paskolintu daiktu išnešią gyvuliui sėkmę, buvo draudžiama dirbti su arkliais, arti, akėti, judinti žemę, nes esą ledai vasarą javus išmuš, žvėrys gyvulius užpjaus.

Šv. Morkus - vienas iš keturių evangelininkų, žemės ir derliaus globėjas. Senovėje ši diena buvo laimoma sėjos pradžia.

atidaros, visur pilna įvairaus turto, rūbų ir t.t. Bet susigundyti svetimu turtu turbūt nė vienam nekilo noro, rūpinosi tik kaip išsaugoti savo gyvybę.

Tos dienos mūsų tikslas buvo pasiekti Klaipėdos miestą ir jį pervaziavus, kur nors kaime sustoti, nors vaikai miegojo ant vežimo, įsisupę į patalus. Į Klaipėdą turėjome važiuoti šunkeliais, nes didieji keliai buvo užimti kariuomenės. Keleta kilometrų prieš Klaipėdą matėme, kaip rusų bombonešiai dienos metu puolė miestą, bet gera prieš lėktuvinę gynybą, sutrukdė - jie numetė tik vieną kitą bombą virš miesto. Matėme ir rūkstantį mažą namuką, bombos padegta. Klaipėdoje, civilių gyventojų labai mažai buvo matyti - visi buvo evakuoti. Labai liūdnai atrodė tušti didmiesčio namai. Prisiminėme, kaip prieš keletą metų šitas miestas vėl atiteko Lietuvai, buvo Lietuvos vartai į pasaulį. Dabar namai tušti, tik miesto gatvės pilnos vokiečių kariuomenės ir kariškos mašinos urgia gatvėmis. Tarp jų slenka ir mūsų tautiečių vežimai. Važiuojant per Klaipėdos miestą, mūsų kompaniją ištikio nelaimė: staiga, pačiam miesto viduryje, gatvių sankryžoje,

(Nukelta į 8 psl.)

Balandžio mėnesį Gyvojo Rožančiaus Brolija meldžiasi Šv. Tėvo intenciją.

Pranešame, kad kunigo Algirdo Šimkaus mobilio numeris yra 0401 558 991. Jo elektroninio pašto adresas – sodnelis@yahoo.com.au

Pensininkų Dėmesiui!

Š.m. balandžio mėnesį 11 dieną (antradienį) Pensininkai renkasi pietums į Lietuvos Namus, 11 val. ryto.
Kviečiame visus narius dalyvauti.

MLPS Valdyba

PARAPIJIEČIŲ DĖMESIUI

Didžiojo Velykų Tridienio Pamaldos lietuviškai
Balandžio 13 d., Didįjį Ketvirtadienį, Paskutinės Vakarienes Mišios
Balandžio 14 d., Didįjį Penktadienį, Kristaus Kančios Pamaldos
Balandžio 15 d., Didįjį Šeštadienį, Velyknaktis - Kristaus Priskėlimas
Švč. M. Marijos, Jūrų Žvaigždės bažnyčioje
Pradžia 5 val. p.p.
kunigas Algirdas Šimkus

Padėka

Esu dėkinga visiems, kurie pareiškė užuojautą man, netekus mylimo Tėvelio Lietuvoje.

Liuda Igaunienė

Padėka

Mielam draugui, JULIUI PETKINIUI, mirus, nuoširdžiai dėkoju kunigui Algirdui Šimkui už gedulingas Šv. Mišias, Adelijai Ozolai už patarimus ir pagalbą, Birutei Kymantienei ir Ritai Mačiulaitienei už jautrias giesmes bažnyčioje. Ačiū visiems užjautusius žodžiu, atvirutėmis ir dėkoju tiems, kurie lankė Julijū ligos metu.

Liuda

Padėka

Didelis ačiū M.L. Kat.Moterų Draugijai ir jos pirmininkei Halinai Statkuvieni už gražią atvirutę ir linkėjimus greitai pasveikti.

Mėta Mackevičienė

Australijos Lietuvių Fondui aukojo:

a.a Augaičių šeimos atminimui
\$50 Z. Augaitis (\$800)
a.a Jonės Žitkevičienės atminimui
po \$20 A&J Šimkai (\$1055), B Prašmutaitė (\$2935), G. Baltutytė (\$50)
a.a Juozo Bratiškos atminimui
po \$50 O. Bratiškienė (\$ 275), D. Vinciulytė, J. Balčiūnas (\$3660), J & M Liesis, \$40 N&G Hutton, \$30 R. Samsonas (\$110), \$25 J.H. Pletas, po \$20 A & J Šimkai (\$ 1075), R&V Mačiulaičiai (\$80), S Rastutis & R Čelnienė, D. Lynikienė (\$660), J. Bartašienė (\$225), J. Vingrienė (\$560), V. Bladzevičienė (\$240)
po \$10 A & V Sakalauskai, L. Petrusevičienė (\$85), K. Garla, \$5 V Zdanis.

Valdybos vardu dėkoju už aukas.
Audrius Balbata, ALF išdininkas.

Kviečiame visus į džiaugsmingą

50 metų jubiliejinį "Tėviškės Aidų" Paminėjimą-Koncertą

balandžio 30 d. sekmadienį, 1.30 val. p.p.
Melbourno Lietuvių Namuose
Bus naujų ir įdomių pasirodymų.
Bilietai suaugusiems \$12, vaikams veltui
Po koncerto kavutė su pyragais.
Ateikite! Nepasigailėsite!
ALKF ir "Tėviškės Aidų" darbuotojai

"Tėviškės Aidų" skaitytojų dėmesiui!

Laikraštis yra išsiunčiamas kas antrą mėnesio trečiadienį. Skaitytojams pranešame, jeigu negaunate "Tėviškės Aidų" tą savaitę yra kalti pašto darbuotojai, o ne administracija.

A. † A. JUOZAS BRATIŠKA

1920.11.18 – 2006.3.6

Juozas Bratiška gimė Šiauliuose, antras vaikas šeimoje, jaunesnis broliukas vyresnei sesutei. Gerokai vėliau susilaukė dar vienos sesutės, taip kad Juozukas tapo apsuptas vyresnės ir jaunesnės sesutės. Savo jaunystę praleido tėvų ūkyje Zarasų krašte. Ten susipažino Onutę Būgaitę ir ją vedė 1943 m. rugsėjo mėn. 18 d.

Tai buvo neramūs laikai. Sovietų Rusijai okupavus Lietuvą, Juozas slapstėsi pas įvairius gimines, kad išvengus arešto ir trėmimo į Sibirą. Prasidėjus Antram Pasauliniam Karui ir Vokietijai

okupavus Lietuvą, Juozas stojo į Krašto Apsaugos Policijos eiles. Tačiau gyvenimas lėmė visai nenumatytą ateitį. Vokiečių karo nesėkmės išdavoje, artėjant frontui ir neišvengiamai sovietų opkupacijai Juozas su žmona Onute bei jos tėveliu Antanu Būga pasitraukia į Vakarus, tačiau Onutės mama atsisako bėgti ir lieka saugoti namų. Dėja, jos likimas kaip ir daugelis kitų, nebesugrįžtama tremtis į Sibirą.

Vokietijoje apsigyveno Spakenberg D.P. stovykloje iki emigracijos į Australiją, kurios krantus pasiekė 1949 m. birželio mėn. 28 d. Melbourne. Juozas išdirbo 30 metų Melbourne uosto tarnyboje ir buvo apdovanotas tarnybinu žymeniu.

Juozas mėgo savo namų darželį, gėles, kurias jis su kruopštumu prižiūrėjo. Mėgo žmones, bei jų buvo paslaugus savo kaimynams. Mėgo gamtą, bei joje

praleisti laiką, pavažinėjant į idomesnes vietas. Eilę metų talkininkavo "Tėviškės Aidų" ekspedicijoje.

Pradžioje įsikūrė Niddrie priemiestyje, tačiau vėliau persikėlė gyventi į Essendon, kuriame ir užbaigė savo žemišką kelionę.

1998 m. sausio mėn. 23 d., nelaukta liga, insultas (stroke), nuo kurio jis pilnai nebeatsigavo ir pamažu jo jėgos silpnėjo. Susilaukė savo jaunesnės sesers dukros Daivos iš Lietuvos, kuri su žmona Onute jį ištikimai globojo iki jo paskutinio atodūso.

Buvai ramaus būdo asmuo, tačiau Lietuvos meilę nešiojai savo širdyje ir sielojaisi Jos nesėkmėmis, bet džiaugiais jos laimėjimais.

Tegul būna lengva Tau svetinga Australijos žemelė. Žmonai Onutei, Daivai, giminėms, draugams, giliausia užuojauta. IIsėkis Viešpaties prieglobstyje!

Algirdas P. Šimkus

Buvusiam „Tėviškės Aidų“ ekspeditoriui,

A. † A. Juozui Bratiškai,

nuoširdžiai užjaučiame jo mylimą žmoną Onutę Bratiškienę ir visus artimuosius.

ALK Federacija ir „Tėviškės Aidai“ darbuotojai

Aukos "Tėviškės Aidams"

\$5 Barila, po \$10 R. Statkuvienė, I. Stumbrienė, \$15 R. Rakūnas, po \$55 E. ir D. Bartkevičiai (Brisb) ir A. Gylienė. Dėkojame nuoširdžiai už aukas ir taip pat prisuntusiems prenumeratas.

"Tėviškės Aidai" darbuotojai

Aukos Kunigui ir Parapijai

M. Saženienė \$25, A. Urbonavičius \$35, Elena Augaitis \$55 ir A. Gylienė \$150.
Dėkoja kun. Šimkus ir Parapijos Taryba

Knygos

Galima įsigyti šias knygas, kurios būtų gražios ir vertingos dovanos -

*dr. Jonas Kunca, M.D. "Prie tūkstantmečio slenksčio" \$10,

*dr. Jonas Kunca, M.D. "Vienas gyvenimas vienas pasaulis" \$22

**"Homeland Lost", An Autobiographical Novel, A Trilogy - Aviete and After, Under Eucalypts, Home No More, author Alė Liubinas. \$20
**"Su negalia suklypęs", Kostas Miliuskas (Lietuva) Pirmoji autoriaus knyga, kurioje jis eilėmis išsako savo jausmus, mintis, savo požiūrį į gyvenimą. \$10.

**"Lithuanian Studies in Australia", Algimantas P. Taškūnas. The case for low-demand language and cultural courses in higher education. \$25.
Prašome kreiptis į redakciją užsakymų detalėms.

Vakaro pasiskaitymai apie Velykų papročius

VELYKŲ BOBUTĖ

Aukštaitijoje ir Suvalkijoje vaikų laukiama viešnia Velykų bobutė. Šakiečiai iki Pirmojo pasaulinio karo ją vadino Velykų karaliene. Pasvaliečius, panevėžiečiai ir ukmergiškiai vietoj Velykės lankė Velykis arba Velykius. Vaikai jau Velykų šeštadienį po pietų pradėdavo ją laukti, ruošti vietele (gūžtelę) margučiams darželiuose prie medžių, namų sąsparose, medžiuose, ant palangių, stalų, po suoliukais prieangiuose. Prie lovos dėdavo pintinėles ir dubenėlius, krikštasuolėje geldeles, prieangyje vietoj jų kartais palikdavo rėtuką.

Šie vaikystės įspūdžiai likdavo ilgam. Štai kaip tai „Tėvynės varpuose“ 1895 m. prisiminė V. Kudirka: „Būdamas dar mažas, atėjus Velykų subatai, pasirinkdavau gražesnę sąsparą iš lauko ir jos kamputyje, prikaišiojęs į plyšius balanėlių, pritaisydavau lyg lizdą, kuriame ant rytojaus anksti rasdavau margutį. Motina sakydavo, kad tai atneša vaikams „Velykų bobutė“. Kaip aš norėjau ir taikiausi pamatyti tą gerą bobutę, bet nė sykį nepasisėkė, nors margutį atnešdavo kasmet. Numirė motina, ir daugiau niekad neatlankė manęs „Velykų bobutė“, nors lizdelį buvau bandęs pritaisyti. Nuo to laiko nė nemačiau, nė negirdėjau, ar da kur Lietuvoje laukia vaikai „Velykų bobutės“.

Velykų rytą vaikams rūpėjo kuo anksčiau atsikelti Velykės dovanėles, o gal ir ją pačią pamatyti. Paruoštos vietose vaikai paprastai rasdavo po du margučius, kartais įdėtus į klumpes, šliures, o kartais ir visai greta, prie pagalvės, lovoje. Bet ne visiems būdavo įdėta vienodai: geresniems daugiau, blogiems mažiau, o kiti ir visai nerasdavo. Būdavo, kad vaikai, be margučio, rasdavo dar ir iš pyrago tešlos iškeptą gaidelį, zuikutį ar arkluką.

Margučiai teikdavo dvigubo džiaugsmo, nes džiaugsmu virsdavo iki tol nedavęs ramybės rūpestis „jeigu nebūsiu geras, neklausysiu, nepasninkausiu, neateisi“. Įrodymas, jog Velykė apsilankė, buvo tai, kad palikti „bobinukai“ (Žvirgždaičiai) skyrėsi nuo mamos margutį (ir kaip nebus kitokie, kai slapčiomis skirtingai negu kitus numargindavo, arba su kaimyne susikeisdavo, kad vaikai neatpažintų, jog tai motinos išmonė). Įvairių Lietuvos vietų Velykės skirtingos. Dažniausiai jos vaikus lanko važiuotos, bet pasitaiko ir pėsčių.

Nepamatydavo Velykų bobutės ir kitų Lietuvos vietų vaikai: tai nespėja įeiti į vidų, tai padeda ant palangės ir nuvažiuoja su vežimėliu ar rogutėmis, tai vaikai, išgirdę dardant ratukus, nespėdavo pribėgti prie lango ir t.t. Kupiškėnai vaikai, „norėdami pamatyti, kokia gi yra ta Velykė, net visą naktį nemiega, kad pamatytų, kada ji dės jiems kiaušinių ant langelio. Kai per naktį išvargę užsnūsta, kaip tik tuo metu ir atsiranda kiaušinis ant lango prie pat l o v e l e s“. Kartais Velykė eidavo pėstute su balta skaryte ir balta prijuoste, į kurią susidėjusi neša margučius (Sudeikiai). 1935 m. vaikai Velykę matė. Ji ėjusi per laukus, apsitaisiusi tautiniais drabužiais, su karūna

ant galvos. Nuo karūnos per nugarą driekėsi įvairiaspalviai kasnykai ir plevėsavo pavėjui. Velykė nešėsi pintinėle, apipintą žalumynais, papuoštą margomis gėlytėmis, pilną margučių. Vaikai džiaugsmingai šaukė: „Ateina Velykė, a t e i n a!“ Velykė aplankė tos apylinkės vaikučius ir visiems davė margučių. Kiekviena motina atsidėkodama ją palydėdavo iki lauko durų ir į pintinėle įdėdavo dažytų kiaušinių. Taip Velykė, lankydamą vaikus, nepristigo kiaušinių. O jau visiems kiek buvo džiaugsmo.

KAMBARIŲ PUOŠIMAS

Laukiant Velykų, viską sodyboje susitvarkius, puošiami kambariai. Paprastai tai būdavo daroma ketvirtadienį. Kaip 1930 m. rašė „Pavasaris“, „langai, skobnys, suolai žvilgėte žvilga. Šventųjų paveikslai nuvalomi ir papuošiami įvairiai iškarpytais spalvotais popieriais. Palubėj pakabinama keli iš audeklo pasiūti, su popierio sparnais ir uodega, paukščiukai. Užstalės kampas, ypačiai atsidėjus, papuošiamas taip pat spalvotai, įvairiai karpytais, popierėliais, o žemiau pakabinama puikiais raštais baltutėlis r a n k š l u o s t i s“.

Dažniausiai puošmenos buvo daromos iš šiaudelių, kiaušinio kevalo, popieriaus ir pridėdama žalumynų. Labai populiarūs Velykų puošmena iš kiaušinio kevalo padaryti paukščiukai. Žalio kiaušinio vidų išpūdavo, kevalą pamargindavo, priklijuodavo iš popieriaus sulankstytus sparnelius, uodegą, snapą nulipdydavo iš tešlos. Pradėjus Lietuvoje puošti Kalėdų eglutę, pirmieji jos papuošalai buvo velykiniai šiaudinukai ir kiaušinio kevalo paukšteliai. Velykinis papuošalas yra ir popieriaus karpiniai. Jais puošdavo paveikslų rėmus, lempų gaubtus, gėlių vazonus, kartais ir langų rėmų viršų.

PRANAS ŠIMKUS (1907-1993)

(Atkelta iš 6 psl)

nukrito mūsų kaimyno Pociaus vežimo ratas. Prišokome visi padėti - žiūrime, kad pamesta veržlė nuo rato. Vežimą pakėlę užmovėme ratą, bet važiuoti negalima - ratas nesilaiko. Visi nusiminėme, nenorime palikti draugų, o padėti negalime. Bėgame atgal ieškoti veržlės. Nerandame, o čia karo policija skubina greičiau iš miesto pasiūlinti. Ir iš tos keblios padėties mus išgelbėjo su mumis važiuavę kareivėliai vokiečiai. Kažkur gavę, jie atnešė veržlę, kuri kaip tik tam vežimui.

Taigi vėl galime važiuoti toliau. Kol pervaziavome Klaipėdos miestą, pradėjo temti. Plente buvo didžiulis susikimšimas mašinų ir pabėgėlių žmonių. Dar prisidėjo ilgos kolonos vedamų arklų, kuriuos vedė

rusai, tarnaujantys vokiečių kariuomenėje. Todėl visas kelias aidėjo rusiškais keiksmiais. Galėjome slinkti tik labai pamažu. O rytų pusėj, nakties tamsoje matėsi gaisrų pašvaistės, švytėjo raketos, dundėjo patrankos. Važiuodami spėliojome, kad galbūt dega Gargždai. Kitoje pusėje atrodė, kad tai gali būti Palangos pašvaistės. . . . O, kaip skaudėjo širdis dėl Tėvynės, skęstančios gaisruose, niokojamos piktojo bolševizmo! Važiuavome Šilutės link. Mūsų kelionės planas buvo Šilutė - Rusnė, per Rusnės tiltą persikelti per Nemuną ir važiuoti toliau į didžiąją Vokietiją. Kaip tikėjomės, tą naktį pailsėti ir pailsinti arklus mums neteko.

(Bus daugiau)

MARGUČIAI

Daugiausia džiaugsmo vaikams suteikdavo margutis, ypač jeigu gražiai išmargintas ir skiriasi nuo kitų. Susirinkę „eiti atimtinų“ ar kiaušinių ridenti, vaikai pirmiausia apžiūrėdavo, kuris margutis gražiausias. Seniausi dažyti ir brūkšniukais marginti kiaušiniai buvo rasti IV a. priskiriamame mergaitės kape prie Vormso Vokietijoje. Archeologų Gedimino kalno teritorijoje rasti (nors gal ir atvežtiniai) akmens, kaulo ir molio kiaušiniai rodo, kad Lietuvoje XIII a. jie jau turėjo būti žinomi. Velykinius kiaušinius mini M. Mažvydas „Giesmės šv. Ambraziejaus“ (1549) dedikacijoje Ragainės apskrities viršininkui Perbentui („Vietoje Velykos pauto dovanaju“). Manytina, jog XVI a. visoje Lietuvoje buvo paprotys dažyti Velykų kiaušinius. Kaip nurodo vyresnio amžiaus žmonės, margučiai buvo labai populiarūs XIX a. Pabaigoje XX a. pirmaisiais dešimtmečiais. Kiaušinius dažė dideli ir maži, pasiturintys ir vargšai. Margučius marginti mėgindavo jau 45 metų vaikai, kitas 6 ar 8erių metų ir visai gražiai margino nelygu koks vaiko polinkis ir kokia motina: viena marginti drausdavo, kad neišsitepliotų, kita pagirdavo net ir tuomet, kai pirmieji margučiai ne kažin kaip atrodydavo, kad jaunasis margintojas neprarastų ūpo.

Dažų lygumas priklauso nuo lukšto švarumo. Todėl, prieš verdant, kiaušinius reikia rūpestingai nuplauti, o išvirtus, prieš dažymą „neapčiupinėti“, kad neprikibtų nešvarumų ar riebalų. Kad nesutrūktų, kiaušiniai dedami į užvirintus, bet šiek tiek pastovėjusius (neverdančius) dažus. Margintojas arti savęs turi pasidėjęs indelį su karštu vėsiu arba lajumi. Kiaušinį laiko už galų vienoje rankoje. Iš pradžių marginami šonai, paskui galai.

ŽAIDIMAI SU MARGUČIAIS

Su margučiais susiję daug velykinių linksmybių. Vaikai juos gaudavo iš savo tikros ir iš krikšto mamos, vaikinai išsiderėdavo iš merginų, susirankiodavo iš artimų kaimynų ir kaimų. Iš vieno priimdavo kaip prievolę, iš kitų kaip vaišingumo ir nuoširdumo simbolį. Baigę kiaušiniuoti, visi maži ir dideli „žekeliai“, lalauninkai pilnomis kišenėmis, užančiais, maišeliais ir pintinėmis margučių susirinkdavo kur nors gražioje vietoje, pasirodydavo, apsižiūrėdavo, kas

EASTER

The week preceding Easter (Grand or Souls' Week) was a time for abstinence and cleansing. Ceremonial Easter foods began with *margučiai* (dyeed eggs) which were believed to possess magical powers. For the first time since the beginning of the Lenten fast, people were allowed to eat their fill of fatty foods. Easter evening and night, unmarried young men walked through the villages and played music. This ritual was called *lalavimas*. The young men stopped to wish each family a good year, harvest and health and to sing special songs for unmarried girls. The singers were rewarded for their music, most often with colourful Easter eggs.

kokių turi, kas daugiausia surinko, kieno gražiausi, ir pradėdavo žaidynes. Su margučiais žaidavo ir miestuose. Vilniuje XIX a. antroje pusėje tokių žaidynių mėgėjai rinkdavosi į Rotušės aikštę. Dar prieš Pirmąjį pasaulinį karą „Velykų rytą beveik pusė kauniškių vaikų, jaunų vyrų ir ūsotų senių pricidavo pilna Rotušės aikštė su pilnais kišeniais margučių. Vieni margučius ritindavo, kiti mušdavo, į dantis kalendavo. Joks jomarkas tokio vaizdo niekuomet neatstos“.

Pats didžiausias menas išsirinkti stiprų kiaušinių. Stiprumas nustatomas lėtai kalenat į dantis. Jeigu kiaušinis aiškiai skamba tai stiprus, jeigu kevalas minkštas, linksta, garsas duslus.

V. Kudirka, prisimindamas tokias žaidynes, 1895 m. rašė: „Jeigu Velykos, tai ir margučiai, o jeigu margučiai, tai ir „muštynės“.

XIX a. viduryje margučius imta tekinti ir iš medžio. Juos pirkdavo ir vaikams žaisti. Ridenimas tai pats populiariausias, ypač vaikų velykinis žaidimas. Pavakary, kai baigdavo kiaušiniuoti, susirinkdavo vaikai po penkis šešis paprastai ant kalnelio, pasidarydavo griovelį ir ridendavo kiaušinius. Jei kieno kiaušinis kliudydavo svetimą, tai jį galėdavo pasiimti.

Kiaušinių ridentojai dar prieš Velykas pasidarydavo apie 1 m ilgio lovelį. Tai lentutė paaukštintais kraštais arba išskaptuota pliauska, o dažniausiai tinkamai išlinkusi beržo tošis. Ridendavo kieme, o kai blogas oras klojime ar troboje, ypač tėvo vadovaujami vaikai. Prieš tai išlygindavo aslą, patiesdavo antklodę. Vieną lovelio galą pakeldavo ant akmens, plytos ar pagalio, o prie kito paberdavo smėlio ar pjuvenų. Ridendavo ir nuo kalnelių ar upelių krantų. Ypač ridenti margučius mėgo aukštaičiai, susirinkdavo jauni ir seni, viengungiai ir vedę, berniukai ir mergaitės. Susidarydavo nemažos grupelės įvairaus amžiaus žmonių, dažniausiai vyrų. Vieni ateidavo pažaišti, kiti pažiūrėti. Pradėdavo nuo išridenimo. Ridendavo dažytus ir nedažytus kiaušinius, visi po vieną. Buvo galima ridenti ir įdažytus margučius, svarbu, kad tik šonai būtų sveiki. Vienodų visai Lietuvai ridenimo taisyklių nebuvo.

